

Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry
Strengberginkatu 1
68600 Pietarsaari

Päätös kalataloudellisen tarkkailuohjelman hyväksymisestä

ASIA

Pirunpäännevan, Etelämäennevan, Mutikannevan ja Ypyrinnevan turvetuotantoalueiden (Alajärvi ja Kuortane) kalataloudellisen tarkkailuohjelman hyväksyminen

HAKIJA

Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry tarkkailuvelvollisten (Isoniemen Turve Oy ja Suomenselän Bioenergia Oy) puolesta

ASIAN VIREILLETULO

Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry on toimittanut 7.5.2025 Varsinais-Suomen ELY-keskukseen hyväksyttäväksi tarkkailuvelvollisten puolesta esityksen Pirunpäännevan, Etelämäennevan, Mutikannevan ja Ypyrinnevan turvetuotantoalueiden kalataloudelliseksi tarkkailuohjelmaksi. Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry toimitti tarkkailuohjelmaesityksen ELY-keskukseen jo 13.12.2024 koskien muita edellä mainittuja turvetuotantoalueita kuin Ypyrinnevaa. Varsinais-Suomen ELY-keskus pyysi tarkkailuvelvollisen ja Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry:n kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen 9.4.2025 Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry:tä täydentämään ohjelmaa Ypyrinnevan turvetuotantoalueella.

TOIMINTA

Pirunpäännevan turvetuotantoalue (luvanmukainen enimmäispinta-ala 20 ha, lupa voimassa toistaiseksi) sijaitsee Alajärven kaupungissa Lapuanjoen vesistöalueeseen kuuluvalla Lakajoen valuma-alueella (44.036). Tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan vesireittiä Välliluoma–Lakajoki–Lapuanjoki pitkin.

Etelämäennevan turvetuotantoalue (luvanmukainen enimmäispinta-ala 9,9 ha, lupa voimassa toistaiseksi) sijaitsee Alajärven kaupungissa Lapuanjoen vesistöalueeseen kuuluvalla Lakajoen valuma-alueella (44.036). Tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan vesireittiä Välliluoma–Lakajoki–Lapuanjoki pitkin.

Mutikannevan turvetuotantoalue (luvanmukainen enimmäispinta-ala 22 ha, lupa voimassa toistaiseksi) sijaitsee Alajärven kaupungissa Lapuanjoen vesistöalueeseen kuuluvalla Lakajoen valuma-alueella (44.036). Tuotanto-

alueen kuivatusvedet johdetaan vesireittiä Mutikanjärvi–Lakajoki–Lapuanjoki pitkin.

Ypyrinnevan turvetuotantoalue (luvanmukainen enimmäispinta-ala 84 ha, lupa voimassa toistaiseksi) sijaitsee Kuortaneen kunnassa Lapuanjoen vesistöalueeseen kuuluvilla Lakajoen (44.036) ja Kaarankajoen (44.043) valuma-alueilla. Tuotantoalueen pinta-alaltaan 52 ha länsiosan kuivatusvedet johdetaan vesireittiä Haarajärvi–Lakajoki–Lapuanjoki ja 31 ha itäosan Kaarankajärvi–Kaarankajoki–Kuortaneenjärvi pitkin.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Esitetty tarkkailuohjelma perustuu seuraaviin turvetuotantoalueita koskeviin lupamääräyksiin:

- Pirunpäänneva ja Etelämäenneva (Isoniemen Turve Oy), Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto 24.11.2014 (Nro 243/2014/1, Dnro LSSAVI/11/04.08/2014), lupamääräys 14: Vesistötarkkailu on toteutettava hakemuksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti. Kalataloustarkkailu on tehtävä Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla ja tarkkailusuunnitelma on toimitettava viranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tarkkailu voidaan toteuttaa yhteistarkkailuna alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa. Tarkkailusuunnitelmia voidaan muuttaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta. Vesistötarkkailun vuosiraportit on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle sekä Alajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kalataloustarkkailun tulokset on toimitettava Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Alajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Alavuden-Töysän-Kuortaneen kalastusalueelle, Lapuanjoen kalastusalueelle sekä Tiistenjoen kalastusseuralle. Tarkkailujen tulokset on vaadittava annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyysissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.
- Mutikanneva (Isoniemen Turve Oy), Länsi-Suomen ympäristölupavirasto 22.8.2008 (Nro 87/2008/4, Dnro LSY-2007-Y-130), lupamääräys 12: Luvan saajan on tarkkailtava toiminnan vaikutusta vesistössä Länsi-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla ja kalataloudellisia vaikutuksia Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen hyväksymällä tavalla. Tarkkailutuloksista on laadittava raportti, joka on toimitettava seuraavan

vuoden kesäkuun loppuun mennessä Länsi-Suomen ympäristökeskukselle, Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskukselle ja Alajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

- Ypyrinneva (Suomenselän Bioenergia Oy), Länsi-Suomen ympäristölupavirasto 4.11.2005 (Nro 131/2005/4, Dnro LSY-2004-Y-204), lupamääräys 14: Luvan saajan on tarkkailtava toiminnan vaikutusta vesistössä Länsi-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla sekä kalataloudellisia vaikutuksia Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen hyväksymällä tavalla. Ehdotukset vaikutustarkkailuohjelmiksi on toimitettava asianomaisille viranomaisille kolmen kuukauden kuluessa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi. Tarkkailutuloksista on laadittava yhteenveto, joka on toimitettava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä Länsi-Suomen ympäristökeskukselle, Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskukselle ja Kuortaneen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä esitettävä vaadittaessa niille, joiden etua tai oikeutta asia saattaa koskea.

ESITETTY TARKKAILUOHJELMA

Pirunpäännevan, Etelämäennevan, Mutikannevan ja Ypyrinnevan turvetuotantoalueet esitetään liitettäväksi Lapuanjoen kalataloudelliseen yhteis-tarkkailuohjelmaan, jonka Varsinais-Suomen ELY-keskus on hyväksynyt päätöksellään 19.7.2022 (Dnro VARELY/1008/2022). Tuotantoalueiden kalataloudellisia vaikutuksia esitetään tarkkailtavaksi Lakajoessa vuodesta 2025 alkaen kolmen vuoden välein kahdella koealalla tehtävillä sähkökalastuksilla ja vuodesta 2027 alkaen viiden vuoden välein tehtävillä edellisvuonna harjoitettua kalastusta koskevilla kalastustiedusteluilla.

ASIANOSAISTEN KUULEMINEN

Kuulutus tarkkailuohjelmaesityksen kuulemisesta ja tarkkailuohjelmaesitys pidettiin 16.5.–30.5.2025 välisenä aikana nähtävinä Alajärven kaupungin ja Kuortaneen kunnan ilmoitustauluilla. Lisäksi kuulutus ja ohjelmaesitys olivat nähtävinä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen internet-sivustolla ja Lapuanjoen kalatalousalueelle ja Alajärven kaupungin ja Kuortaneen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille toimitettiin 9.5.2025 tarkkailuohjelmaesitystä koskeva lausuntopyyntö. Tarkkailuohjelmaesityksestä ei annettu lausuntoja, muistutuksia eikä mielipiteitä.

VARSINAIS-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen hyväksyy esitetyn tarkkailuohjelmaehdotuksen seuraavilla muutoksilla ja tarkennuksilla:

- Pirunpäännevan, Etelämäennevan, Mutikannevan ja Ypyrinnevan turvetuotantoalueet liitetään Lapuanjoen kalataloudelliseen yhteis-tarkkailuohjelmaan toistaiseksi.
- Sähkökoekalastukset tehdään vuodesta 2025 alkaen kolmen vuoden välein kolmella alapuolisella koealalla: koekalastusrekisterin

koealoilla "Lakajoki koskenmäki" (ETRS-TM35FIN-koordinaatit 6979688–325944) ja "Lakajoki tymnikoski" (6982318–315286) sekä Haarajärven yläpuolisessa Väliluomassa sijaitsevalla, ensimmäisen koekalastuksen yhteydessä maastossa valittavalla, koealalla (viitteelliset koordinaatit 6976819–329287).

- Sähkökoekalastusten lisäksi tuotantoalueiden kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan vuodesta 2027 alkaen viiden vuoden välein tehtävillä edellisvuoden kalastusta ja ravustusta koskevilla kalastustiedusteluilla. Haarajärven alapuolinen Lakajoki lisätään tiedusteluun uudeksi osa-alueeksi.
- Kalataloustarkkailun tulokset toimitetaan seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä ainakin Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle (kirjaimoon viitteellä VARELY/1008/2022), Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Alajärven kaupungin ja Kuortaneen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille, Lapuanjoen kalatalousalueelle sekä Tiistenjoen kalastusseuralle.
- Kalataloudellisessa tarkkailussa ja sen tulosten raportoinnissa tulee muilta osin noudattaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen aiemmin päätöksellään antamia Lapuanjoen kalataloudellista yhteistarkkailuohjelmaa koskevia määräyksiä.

RATKAISUN PERUSTELUT JA LAUSUNTOJEN HUOMIOIMINEN

Esitetty tarkkailuohjelma antaa, mukaan lukien siihen tehdyt muutokset ja tarkennukset, ennalta arvioiden riittävät tiedot toiminnan kalataloudellisista vaikutuksista.

Pirunpäännevan, Etelämäennevan, Mutikannevan ja Ypyrinnevan turvetuotantoalueiden kalataloudellinen tarkkailu on kustannustehokkainta tehdä Lapuanjoen kalataloudellisen yhteistarkkailun puitteissa.

Sähkökalastuksissa tarkkailtavat koealat on määrätty siten, että tuotantoalueiden kalataloudellisia vaikutuksia Väliluoman ja Lakajoen virta-alueiden kalastoon voidaan tarkkailla mahdollisimman kustannustehokkaasti huomioiden samalla muiden Lakajoen valuma-alueen turvetuotantoalueiden tarkkailu. Lakajoen alin koeala "Lakajoki tymnikoski" toimii vertailualueena, jolla Lakajoen latvoilla sijaitsevien turvetuotantoalueiden vaikutusten voidaan odottaa olevan lievemmat kuin ylemmillä koealoilla.

Tuotantoalueen kalataloudellisia vaikutuksia on tarpeen tarkkailla sähkökalastusten lisäksi kalastustiedusteluilla, koska hanke saattaa vaikuttaa myös suvantoalueiden kala- ja rapukantoihin sekä kalastukseen ja ravustukseen. Lakajoen on tarpeen olla tiedusteluissa oma osa-alueensa, jotta joessa harjoitettavaa kalastusta ja ravustusta sekä niille mahdollisesti aiheutuvia paikallisia haittoja olisi mahdollista arvioida.

TARKKAILUOHJELMAN MUUTTAMINEN JA VOIMASSAOLO

Päätöstä voidaan tarvittaessa muuttaa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla. Pieniä muutoksia tarkkailun suorittamistapaan tai aikatauluun voidaan tehdä ilman tarkkailupäätöksen muutosta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla tai ELY-keskuksen aloitteesta.

Tämä päätös on voimassa, kunnes uusi päätös asiasta on annettu.

OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 62 §, 64 §, 65 §
Hallintolaki (434/2003)

KÄSITTELYMAKSU

10 h á 70 €, yhteensä 700 €, arvonlisävero 0 %. Käsittelymaksun periminen perustuu valtioneuvoston asetukseen 794/2024. Lasku lähetetään erikseen valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen sekä maksuun voidaan hakea oikaisua Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta. Oikaisuvaatimusohje liitteenä.

Kalastusbiologi

Mika Sivil

LIITTEET

Päätöstä ja maksua koskeva oikaisuvaatimusohje
Tarkkailuohjelmaesitys

JAKELU

Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry

TIEDOKSI

Päätösajlennös:

Isoniemen Turve Oy
Suomenselän Bioenergia Oy
Lapuanjoen kalatalousalue
Alajärven kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen
Kuortaneen kunta, ympäristönsuojeluviranomainen
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Ilmoittaminen päätöksestä:

Tieto päätöksestä julkaistaan Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen internet-sivustolla sekä Alajärven kaupungin ja Kuortaneen kunnan ilmoitustauluilla.